

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/42/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5817204913
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5817204913.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: o maloleté deti Y.: I., nar. XX.XX.XXXX a G., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, maloleté deti bytom u matky, deti rodičov, matky - Z. Y., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX/XX, právne zastúpená: Mgr. Igor Palider, advokát so sídlom F., Y. II. č. XXX, a otca - Q. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. C. XXX, právne zastúpený: Mgr. Juraj Janco, advokát so sídlom V., I. T. XX/X, o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté deti a o návrhu otca na úpravu styku s maloletými deťmi, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 5P/27/2017-110 zo dňa 13.03.2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Námestovo (ďalej aj „súd prvej inštancie“) návrh matky na zvýšenie výživného zamietol; upravil styk otca s maloletou I., nar. XX.XX.XXXX a maloletou G., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý párný týždeň od soboty od 08:00 hod. do nedele 18:00 hod., a každý prvý víkend v mesiaci od piatku od 15:30 hod. do nedele 18:30 hod. Počas veľkonočných sviatkov každý párný rok je otec oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi od (zeleného) štvrtku od 15:30 hod. do Veľkonočného pondelka do 18:00 hod., a počas vianočných sviatkov od 30.12. príslušného kalendárneho roka v čase od 15:30 hod. do 03.01. nasledujúceho kalendárneho roka do 16:00 hod. Počas letných prázdnin je otec oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý druhý týždeň v mesiaci júl počnúc pondelkom od 10:00 hod. a končiac nedeľou o 18:30 hod., a každý tretí augustový týždeň od pondelka od 10:00 hod. do nedele 18:30 hod. Otec si maloleté deti prevezme a aj odovzdá v mieste bydliska maloletých detí. Matka je povinná deti na stretnutie s otcom riadne pripraviť. Obaja rodičia sú povinní, v prípade ak v styku s deťmi bude brániť vážna prekážka, s dostatočným časovým predstihom o tom telefonicky upovedomiť druhého rodiča. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného nie je dôvodný, preto lebo porovnávajúc okolnosti, ktoré existovali v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom na 2 maloleté deti (z roku 2015) s tými, ktoré existovali v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku, nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala stanovenie vyššieho, než naposledy určeného výživného v sume 280,- eur mesačne (správne malo byť 250,- eur mesačne) na maloletú I. a v sume 190,- eur mesačne na maloletú G.. Bližšie uviedol, že hoci z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obe maloleté deti nastúpili na iný druh školy, s čím nepochybne súvisel hlavne jednorazový nárast výdavkov, stále doposiaľ určené výživné postačuje na pokrytie ich všetkých odôvodnených potrieb. K tomuto záveru súd dospel preto, lebo ani jedno z detí nemá vážne zdravotné ťažkosti, ktoré by sa výrazným, nie bežným spôsobom podieľali na zvýšených nákladoch. Rovnako žiadne z maloletých detí nemá také aktivity, ktoré by neboli na bežnej, ale mimoriadnej úrovni. Tie aktivity, ktoré deti majú, súvisia len s bežným spoločenským vyžitím. Maloletá G. nevykonáva žiadnu kultúrnu

a ani žiadnu športovú či spoločenskú činnosť, ktorá by výdavky tohto 8-ročného dieťaťa navyšovala, a teda by súd mal zvýšiť sumu výživného nad 190,- eur tak, ako toto požadovala matka dieťaťa. Súd prvej inštancie vyslovil presvedčenie, že doposiaľ určené výživné nielenže dokáže pokryť základné životné potreby maloletých detí, ale aj jednorazovo zvýšené potreby - napr. kúpa bicykla, tábor a pod., nehovoriac o tom, že otec na deti pravidelne prispieva, s deťmi sa pravidelne stretáva a prejavuje o ne záujem a prispieva aj nad rámec určeného výživného vreckovým (a zabezpečením internetu u starých rodičov) a tiež nehovoriac o tom, že niektoré výdavky sa len predpokladajú, ešte ich nebolo nevyhnutné vynaložiť. Vychádzajúc z uvedeného, okresný súd dal obom rodičom do pozornosti, aby skôr hľadali priestor pre vytvorenie finančnej rezervy (úspor) pre maloleté deti, ktoré môžu do budúcnosti využiť na pokrytie ich výdavkov na štúdium, príp. lepšie bývanie. V súčasnosti však doposiaľ určené výživné zodpovedá majetkovým a finančným pomerom otca (a aj matky), keďže ich príjmy sú na priemernej úrovni a tiež na približne rovnakej úrovni, čomu zodpovedá aj výška určeného výživného. Matka vlastní rodinný dom, otec nie je vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti, príjem matky je 1.393,77 eur, otcov čistý príjem je 856,- eur (1.890,- eur mínus 234,- eur odvody, mínus 720,- eur výživné, mínus 80,- eur ostatné výdavky živnosti) a na jeho strane treba tiež zohľadniť cestovanie v dôsledku realizácie styku. Pokiaľ bol návrh na zvýšenie výživného odôvodňovaný aj zrušením jednej vyživovacej povinnosti, túto okolnosť pre zvýšenie výživného Zákon o rodine nepozná, avšak môže mať vplyv na pomery tohto rodiča a nie na oprávnené potreby maloletých detí. Pokiaľ išlo o návrh otca o rozšírenie úpravy styku a aj obdobie veľkonočných sviatkov a prázdnin, tomuto súd prvej inštancie vyhovel, keďže nevidel žiadnu vážnu prekážku, ktorá by bránila v rozšírení úpravy styku aj o veľkonočné sviatky, vianočné sviatky - tu obdobie Silvestra (ako žiadal otec) a tiež letné prázdniny. Obdobie letných prázdnin súd upravil tak, aby mohli maloleté deti pobudnúť s otcom v čase, keď nečerpá celozávodnú dovolenku a v mesiaci august, keď nečerpá celozávodnú dovolenku, matka. Teda tak, aby obom rodičom sa vytvoril priestor tráviť dovolenkové obdobie so svojimi maloletými deťmi. Podobne to platí aj pre obdobie dní okolo Silvestra. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že deti majú k otcovi vytvorený silný citový vzťah, prejavujú záujem, stretáva sa s ním hlavne maloletá G., keďže maloletá I. je vo veku blízkom dospelosti a má aj svoje záľuby a kamarátov. Otec o deti prejavuje záujem. Keďže pri realizácii styku medzi matkou a otcom dochádza k menším nedorozumeniam, bol styk upravený zároveň tak, aby rodičia sa navzájom informovali o prekážke, ktorá bude brániť realizácii styku otca s dieťaťom. O nároku na náhradu trov konania okresný súd rozhodol podľa § 52 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania, keďže nezistil okolnosti v zmysle § 55 CMP odôvodňujúce priznanie náhrady trov niektorému z účastníkov.

2. Proti uvedenému rozsudku matka podala odvolanie z dôvodov v zmysle ustanovení § 365 ods. 1 písm. b/, e/, f/ a h/ CSP. Súdu prvej inštancie vytkala, že nesprávnym procesným postupom jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ďalej to, že nevykonala navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a napokon, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Bližšie uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti úvah o výške mesačného príjmu otca (1.900,- eur) vychádzalo z jeho neoverených tvrdení. Okresný súd nezaložil svoje rozhodnutie na relevantných a presvedčivých dôkazoch, ako sa ich vykonania domáhala matka. Táto konkrétne žiadala, aby súd vykonal dokazovanie aj s oboznámením sa s peňažným denníkom otca, vychádzajúc z poznania jeho pomerov v podnikaní. Pritom v celkovo 4 bankových výpisoch boli zaznamenané, okrem vysvetleného príjmu z podnikania za vystavené faktúry, aj jej príjmové položky vo výške niekoľko 100,- eur ako vklady vykonané otcom, ktorých pôvod nevyšvetlil. V procese dokazovania tento rozpor súd prvej inštancie neodstránil. Za ďalšie napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné preto, lebo v jeho odôvodnení sa na viacerých miestach uvádza, že otec prispieva na maloletú I. výživným vo výške 280,- eur mesačne, pričom skutočne vyplácané výživné dosahuje sumu 250,- eur mesačne. Ďalšie nedostatky spočívajú v nesprávne uvedených údajoch ohľadne výšky cestovného do školy pre maloletú I. a cenách zakupovaných školských potrieb pre ňu. Taktiež súd nevzal v úvahu, že zdravotné problémy s členkom u maloletej I. si vyžadujú mesačné kupovanie prípravku DONA za 17,- eur. Okresný súd pochybil aj v tom, že nedocenil pri rozhodovaní zjavný nárast výdavkov tak u maloletej I., ako aj u maloletej G.. U maloletej I. mal prihliadať na finančnú náročnosť štúdia kaderníka, ako aj na ďalšie jednorazové náklady, ktoré matka podrobne vysvetlila a majú súvis jednak so štúdiom, ako aj s možnosťami na spoločenský život detí, prázdninové pobyty, lyžiarsky výcvik a lyžiarska výstroj, platby na stužkovú a iné školské a mimoškolské aktivity. Nemožno súhlasiť, že deti majú bežné zdravotné postihy. Stav krátkozrakosti a kúpa okuliarov dcéram v rozsahu od 100,- do 200,- eur jednotlivou predstavuje položky, ktoré súd nemal prehliadnúť. Podobné sa vzťahuje aj na maloletú G. a skutočnosť,

že táto sa venuje mimoškolskej aktivite, tancovaniu a zúčastňuje sa na rôznych spoločenských akciách, na ktoré jej musí matka zakupovať špecifické tanečné oblečenie podľa druhu akcie. Za vážne pochybenie súdu odvolateľka označila aj skutočnosť, že samotný otec prejavil záujem o kompromis v otázke výživné a v rámci tohto súdneho konania pripravenosť na zvýšenie výživného v rozsahu 80,- eur (viď zápisnica z 13.03.2018), z toho 50,- eur pre maloletú I. a 30,- eur na maloletú G.. Predstavy strán, pre ktoré nedošlo k uzavretiu rodičovskej dohody, sa rozchádzali len v rozsahu len niekoľko desiatok eur. S prihliadnutím na najlepšie poznanie vzájomnej rodinnej a finančnej situácie oboma rodičmi a preferovanie riešenia výživného prostredníctvom rodičovskej dohody strán bolo povinnosťou súdu aj vzhľadom na postoj kolízneho opatrovníka, ktorý navrhol zvýšenie výživného, prihliadať na najlepší záujem maloletých detí, aby sa tieto aspoň mohli priblížiť životnej úrovni lepšie situovaného rodiča. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o zmene výživného mal nielen komplexne zhodnotiť zmeny v pomeroch účastníkov, ale taktiež prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov za obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom, tzv. valorizačnú klauzulu zakotvenú v ustanovení § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Rovnako tak mal vychádzať zo všeobecného ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Tieto ustanovenia neboli náležite rešpektované a súd rozhodol podľa presvedčenia matky v neprospech maloletých detí. Matka nesúhlasila aj s rozšírením a presným vymedzením styku otca s deťmi, keďže pri realizácii styku otca s maloletou G. už viackrát prišla od otca nepripravená do školy, nemala napísané domáce úlohy a nebola naučená na prírodovedu, neovládala látky a vyskytli sa u nej hygienické nedostatky. O ďalších nedostatkoch sa matka dozvedela dodatočne. Obdobne aj u dcéry I. došlo pri jej pobyte s otcom k nedostatkom súvisiacim s riešením zhoršeného zdravotného stavu dieťaťa. Matka vyjadrila obavu, že otec neprejavuje v čase, keď má doposiaľ dcéry u seba, dostatok zodpovednosti o ich zdravie a určenie a predĺženie styku v rozsahu, ako to uvádza súd v rozsudku, odporujú záujmu maloletých detí a tieto budú vystavené riziku, že v prípade ochorenia to otec bude prehliadať, že sa nebude náležite pripravovať na vyučovanie s maloletou G., čo povedie k zhoršeniu prospechu v škole a vzniku stresu. Osobitne matka poukázala na postoj maloletej I., ktorá vzhľadom na svoj vek a okruh priateľov a priateľiek, spolužiakov v mieste bydliska nechce s otcom tráviť dlhodobejšie obdobie počas vianočných a veľkonočných sviatkov alebo počas prázdnin. V prípade pochybností o jej postoji je možné jej stanovisko k rozsahu styku zistiť zo správy kolízneho opatrovníka alebo z jej osobnej výpovede. Vychádzajúc z uvedeného, je v záujme maloletej G. skôr túto počas obdobia vianočných sviatkov až do 31.12. ponechať v rodinnom prostredí matky a riešiť styk otca s ňou v čase o 01.01. do 05.01. kalendárneho roka. Pokiaľ sa týka letných mesiacov, odvolateľka uviedla, že spravidla v posledný týždeň mesiaca júl a prvý týždeň mesiaca august máva celozávodnú dovolenku, a preto navrhla styk otca s maloletou G. každoročne upraviť počas prvých dvoch týždňov mesiaca júl a v posledný týždeň mesiaca august. Vo zvyšnom období navrhla ponechať maloletú G. vo svojej starostlivosti. Keďže v tomto období je možné vybavovať aj výlety organizované jej zamestnávateľom.

3. Otec vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky detí uviedol, že súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, úplne zistil skutkový stav a vykonal všetky dôkazy potrebné na jeho zistenie. Tiež dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Súhlasil, že aj napriek tomu, že došlo k zmene pomerov, výživné určené predchádzajúcim rozsudkom je v súčasnosti postačujúce, pretože zodpovedá odôvodneným potrebám detí, ako aj možnostiam a schopnostiam oboch rodičov. Súd tiež správne zhodnotil záujem maloletých detí aj otca na úprave styku a potrebu jeho úpravy. Odvolateľka sa v podanom odvolaní snaží presvedčiť súd, že otec má vyššie príjmy, než uvádza, resp. že dokonca je schopný si príjmy ešte zvýšiť. Jedná sa o ničím nepodložené tvrdenia. Pokiaľ aj matka poukazuje na výpisy z účtu otca, konkrétne na vklady finančnej hotovosti, jedná sa o prostriedky, ktoré otec požičal svojej matke (550,- eur) a synovi (500,- eur), pričom tieto peniaze mu následne vrátili a otec si ich vložil späť na účet, aby sa mu nezvyšoval debet. Nešlo teda o jeho príjem. Na preukázanie uvedených skutočností predložil čestné vyhlásenia syna J., ako aj svojej matky. Otec zdôraznil, že má vedený účet len vo D. a tiež trval na tom, že spláca úver na osobný automobil splátkami v sume 205,- eur. Ten si kúpil v roku 2015. Medzičasom už otec podal daňové priznanie. Vychádzajúc z neho, dosiahol v roku 2018 hrubý príjem 23.238,- eur, teda priemerne 1.936,50 eur mesačne. Tieto údaje korešpondujú s podkladmi, ktoré súdu predložil na pojednávaniach a z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal. Otec tiež vysvetlil, že na dosiahnutie takého príjmu, aký má, musí odrobiť viac než 250 hodín mesačne, čo znemožňuje akúkoľvek dodatočnú zárobkovú aktivitu. Medzi tvrdeniami otca a ním predloženými dôkazmi neboli žiadne rozpory. Odročovanie pojednávania len kvôli tomu, aby otec mohol predložiť daňové priznanie, či dokazovanie peňažným denníkom, bolo za situácie, keď otec vykonáva

činnosť len pre jedného odberateľa a nemá žiaden iný príjem, z procesného hľadiska neefektívne, a preto súd nepochybil, keď návrh matky na odročenie a na vykonanie navrhnutých dôkazov zamietol. Zamietnutím vykonania uvedených dôkazov žiadnym spôsobom nezasiahol do procesných práv matky. O tom, aký dôkaz sa vykoná, totiž rozhoduje súd. Na druhej strane matka detí sama svoj príjem vo svojich tvrdeniach znižuje, uvádza sumu 430,- - 450,- eur mesačne, pričom z potvrdenia jej zamestnávateľa vyplýva príjem cca 500,- eur. K tomu je ešte potrebné započítať rodinné prídavky a daňový bonus, čo zvyšuje jej príjem o ďalších 150,- eur mesačne. Pokiaľ ide o výdavky, v danom prípade už matka tieto zdvojnásobuje oproti skutočnosti, týka sa to výdavkov na dochádzku do školy a ďalších súvisiacich s mimoškolskými aktivitami detí. Tiež uvádza údaje v poľských zlotých, prezentované ako výdavky vynaložené v eurách. Nepravdivé údaje uvádza aj v súvislosti s výdavkami na bývanie. K zjavným a podstatným rozporom medzi jej tvrdeniami a ňou predloženými dokladmi sa pritom nevyjadruje. Pokiaľ súd v niektorých častiach rozsudku uvádza pri maloletej I. výživné v sume 280,- eur mesačne, ide celkom zrejme o chybu v písaní a nie údaj, z ktorého by súd pri svojom rozhodovaní vychádzal. Zdravotný stav dcéry je dobrý a nevyžaduje si zvýšené náklady, tieto matka ani nepreukázala. Rovnako tak výsledky vykonaného dokazovania nepotvrdili, že by v starostlivosti otca o maloleté deti boli zistené nejaké nedostatky. Pokiaľ deti mali nejaké zdravotné problémy, otec sa o ne riadne postaral, išiel včas k lekárovi a dodržiaval potrebný liečebný režim. Prípravu maloletej G. do školy otec berie zodpovedne, pretože je na jej výsledky v škole pyšný. Je pravdou, že raz (za 2 roky školy) si s ňou neurobil úlohu, čo bolo z dôvodu, že ju nemala poznačenú. Učí sa s ňou básničky, pesničky na vystúpenia, číta s ňou. Súčasná partnerka otca má 2 maloleté dcéry a tie dosahujú veľmi dobré výsledky v škole. Takže v krajnom prípade mu v učení sa s dcérou dokážu pomôcť. Tiež sú neodôvodnené tvrdenia matky, že dcéra nebude s otcom chodiť do kostola. Otec aj s celou svojou súčasnou rodinou aj s dcérami, keď sú uňho, pravidelne do kostola chodí, a teda akékoľvek problémy s prípravou na prijímanie nenastanú. Správanie sa matky a jej tvrdenia počas pojednávania i v odvolaní nasvedčujú tomu, že matka chce otcovi brániť v styku s dcérami, najmä s maloletou G., ktorá k otcovi rada chodí a má v dome aj svoju izbu. Prítom matka uvádza, že v domácnosti s otcom a jeho partnerkou bývajú aj rodičia partnerky, to je ďalšie nepravdivé tvrdenie. Dom má 2 bytové jednotky, jednu vlastní partnerka otca a druhú vlastní jej rodičia. Rodičia partnerky sú dôchodcovia, ich jediným príjmom sú dôchodky, z ktorých uhrádzajú náklady svojej domácnosti a splácajú ešte aj úver, čo je zrejme z listu vlastníctva. Pokiaľ sa týka úpravy styku otca s dcérami počas prázdnin, súdom určené termíny nekolidujú s uvádzanými termínmi dovolenky matky, preto je rozhodnutie v tejto časti tiež vecne správne. Odvolateľka si tiež je vedomá toho, že partnerka otca je učiteľka a prvé 2 prázdninové týždne a posledný týždeň prázdnin už musí byť v zamestnaní, čo otec na pojednávaní uviedol a súd to zohľadnil. Dcéry majú záujem o stretávanie sa s otcom a tento záujem má aj otec. O dcéry sa dokáže postarať v celom rozsahu ich potrieb, a preto je rozšírenie jeho styku dôvodné a nanajvýš žiaduce, a to tak vo vzťahu k právu dcér na zachovanie vzťahu s oboma rodičmi, ako aj vo vzťahu k právu otca podieľať sa na výchove detí. Vzhľadom na doterajší postoj matky, ktorá sa zjavne snaží styk otca s dcérami obmedziť, je podrobná úprava styku tak, ako ju súd rozsudkom uskutočnil, nevyhnutná, pretože bez presného určenia termínov by matka, tak ako doposiaľ, styk otca s dcérami počas prázdnin či sviatkov obmedzovala. Z uvedených dôvodov otec odvolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

4. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že súhlasí s výrokom, ktorým okresný súd upravil styk s maloletými deťmi, avšak nesúhlasil so zamietnutím návrhu matky na zvýšenie výživného. Uviedol, že v čase rozhodovania o určení výživného rozsudkom zo dňa 03.07.2015, sp. zn. 1P 20/2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 31. júla 2015, uplynuli necelé 3 roky, kedy v čase rozhodovania o výške výživného maloletá G. bola v starostlivosti matky doma a maloletá I. navštevovala 7. ročník základnej školy v Trstenej. Maloletá I. v súčasnosti navštevuje 1. ročník Strednej odbornej školy v Námestove - t. j. odbor kaderník. Maloletá G. navštevuje 2. ročník základnej školy v Zábiedove, s čím súvisia zvýšené potreby a výdavky na maloleté deti.

5. Matka vo svojej odvolacej replike zopakovala, že otec detí má oproti obdobiu, keď sa rozhodovalo naposledy o výške výživného, zvýšený príjem, pričom súd sa mal zaoberať aj jeho peňažným denníkom, v ktorom majú byť zahrnuté aj niektoré náklady, neslúžiace na podnikanie, ktorými si otec mal znižovať čistý príjem a ktoré svedčia o nadštandardnej životnej úrovni otca. Pokiaľ sa týka styku s deťmi, matka zdôraznila, že od rozvodu v roku 2015 si otec neuplatňoval žiadny nárok na styk s deťmi počas letných prázdnin, ani raz nebol pre deti. Navyše nerešpektoval ani obsah súdneho rozhodnutia, chodil pre dcéry buď v piatok alebo v sobotu, ako mu to vyhovovalo. Podobne sa nezaujímal ani o deti a ich prospech v škole. Až po podaní tohto návrhu na zvýšenie výživného otec prvýkrát volal dňa 22.01.2018

do školy triednej učiteľke, ktorá učí maloletú I.. Podobne dochádzalo k tomu, že maloletá G. chodí od otca nepripravená do školy, nenaučená a viackrát nemala domáce úlohy alebo ich mala napísané zle. Keďže u otca detí absentuje potrebná zodpovednosť, súdom prvej inštancie široko koncipovaný styk nebude deťom na prospech, bude komplikovať ich školský prospech a budúcnosť.

6. Otec detí vo svojej odvolacej duplike uviedol, že matka uvádza vo vzťahu k nemu nepravdivé, prekrútené, irelevantné až nezmyselné tvrdenia, ktorých cieľom je otca maloletých očierniť. Zopakoval, že mesačný príjem matky, vrátane rodinných prídavkov je 1.400,- eur. Vo svojom účtovníctve si otec neuplatňuje žiadne fiktívne náklady, je živnostník a má možnosť do nákladov zahrnúť výdavky na mobilné služby operátorov. Túto možnosť aj využíva. Tablet využíva aj maloletá G. pri svojich návštevách. Otec pracuje od pondelka do piatku, denne aj 12 hodín, všetko robí preto, aby pokryl svoje náklady na podnikanie, výživné a zo zvyšku slušne žil. Jeho príjem sa od posledného určenia výživného síce zvýšil, ale zvýšili sa aj bežné náklady na podnikanie i živobytie. Nepomerne oproti rastu príjmu otca sa však zvýšil aj príjem matky, túto skutočnosť však ona sama opomína spomenúť či vziať do úvahy. Je pravdou, že otcovi v najbližšej dobe zrejme zanikne vyživovacia povinnosť k synovi Y., keďže tento ukončí stredoškolské vzdelanie, avšak táto povinnosť z rovnakého dôvodu zanikne i matke. Preto by súd na uvedenú skutočnosť pri svojom rozhodovaní nemal prihliadnuť. V nadväznosti na uvedené však dal otec do pozornosti súdu to, že matka stále poberá na syna rodinné prídavky, ale na jeho výživu neprispieva, čo potvrdzuje aj syn Y. vo svojom čestnom vyhlásení, potom, čo sa oboznámil s textom vyjadrenia matky. Matka detí žije v spoločnej domácnosti s partnerom, hoci to ona popiera a ktorý tiež zrejme prispieva nejakou sumou na náklady domácnosti. Matka opäť nepravdivo uvádza, že otec si neuplatňoval žiaden nárok na stretávanie sa s deťmi, nenavštevoval ich, takže sa o ne nezaujíma a nevytvára im režim. Uvedené tvrdenie je nezmyselné už aj len s prihliadnutím na to, že je to otec, ktorý sa v tomto konaní domáha úpravy styku a je to celkom zrejme matka, ktorá so stretávaním sa otca s deťmi nesúhlasí, robí všetky možné obštrukcie, aby mu v ňom zabránila alebo ho sťažila. Matka tiež otca viackrát obvinila, že sa nezaujíma o prospech detí, to rovnako nie je pravda. Maloletá I. v 8. ročníku základnej školy mala na konci školského roka z predmetu matematika známku nedostatočnú. Počas prázdnin bola aj s druhou dcérou G. 2 týždne u otca, priateľka otca maloletú I. denne vozila na doučovanie z matematiky (náklady na dopravu a doučovanie hradil otec). Otec tiež bol pre dcéru tesne pred opravnou skúškou v auguste a celý víkend strávila na doučovaní. Následne opravnú skúšku úspešne vykonala na známku dobrý. Matka sa pritom o to vôbec nezaujíkala. S doučujúcou je maloletá I. aj v súčasnosti stále v kontakte a komunikujú. Aj s dcérou G. sa otec tiež vždy pripravuje, o jej prospech sa zaujíma a kontroluje ho aj v žiackej knižke. Aj všetky ostatné tvrdenia matky sú nepravdivé alebo vytrhnuté z kontextu a je celkom zřejmé, že matka maloletých je konfliktná osoba, ktorá deti využíva jednak ako „zárobný prostriedok“ a tiež odopieraním stretávania sa s otcom otcovi vedome, úmyselne a bezdôvodne ubližuje. Toto ich správanie má samozrejme zlý vplyv aj na deti. Je celkom zřejmé, že matka súdne konanie naťahuje len preto, že sa blížia prázdniny a súd rozhodol, že deti majú byť počas nich aj u otca. Dcéra G. sa chce s otcom pravidelne stretávať a on si to tiež želá. Dcéra I. už má vzhľadom na svoj vek svoje záujmy, ktoré otec rešpektuje, no tiež sa s ňou rád stretáva.

7. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe odvolania matky v intenciách ustanovenia § 65 až § 67 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“ a contrario) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci sa matka maloletých dcér I., nar. XX.XX.XXXX a G., nar. XX.XX.XXXX, návrhom zo dňa 29.11.2017 domáha zvýšenia vyživovacej povinnosti naposledy určenej rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 1P/20/2015 zo dňa 03.07.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 31.07.2015, na maloletú I. v sume 250,- eur mesačne a na mal. G. v sume 190,- eur mesačne. Matka žiada zvýšiť výživné na maloletú I. na sumu 360,- eur mesačne a na maloletú G. na sumu 260,- eur mesačne s odôvodnením, že od času poslednej úpravy došlo k podstatnej zmene pomerov (zvýšené výdavky na výchovu a výživu oboch detí, nástup maloletej I. na strednú školu, zrušenie jednej vyživovacej povinnosti). Návrhom podaným súdu dňa 09.02.2018 otec žiadal upraviť styk s maloletými deťmi tak, že sa bude s nimi stretávať každý páry týždeň od soboty od 8:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a každý prvý páry víkend v mesiaci od piatku do 15:30 hod. do nedele do 18:30 hod. Počas veľkonočných sviatkov každý druhý rok od Zeleného štvrtku o 15:30 hod. do Veľkonočného pondelka 18:00 hod., počas vianočných sviatkov strávia štedrý deň s matku a Silvester u otca od 30.12. o 15:30 hod. do 06.01. do 16:00 hod. Počas letných prázdnin dva týždne posledný júlový od piatku 15:30

hod. a prvý augustový týždeň do nedele 18:00 hod. Uznesením zo dňa 23.02.2018 sp. zn. 5P 27/2017 súd prvej inštancie spojil na spoločné konanie oba návrhy (matky a otca).

9. Podľa ustanovenia § 78 ods. 1 až 3 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

10. Výživné sa určí podľa stavu zisteného v čase vydania rozhodnutia. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažnejšia zmena pomerov. Nestačí len úvaha o tom, či doterajšie výživné je primerané, pretože inak by išlo o neprípustnú reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Zmenou pomerov v zmysle § 78 ods. 1 sa rozumie výrazná zmena tých okolností (na jednej či druhej strane, t. j. oprávneného alebo povinného), ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Pôjde napríklad o také zvýšenie či zníženie (odôvodnený pokles) zárobku, či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného, a to nielen na krátky čas. Takou zmenou pomerov môže byť tiež vyšší vek dieťaťa, prípadne rozšírenie alebo zúženie vyživovacej povinnosti povinného, ale aj invalidita povinného a pod.

11. V konaní o veciach maloletých, ktoré možno začať aj bez návrhu, sa súd spravuje vyšetrovacou zásadou, ktorej dôsledkom je primárna zodpovednosť súdu za zistenie skutočného stavu, ktorá je jeho povinnosťou, ktorú bude musieť splniť bez ohľadu na dôkazné návrhy a aktivity účastníkov (viď § 35 CMP). Súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci (viď § 36 CMP).

12. Mimosporové konania sú ovládané princípom oficiality, teda v zásade ich možno začať bez návrhu. Z princípu oficiality tiež vyplýva, že v odvolacom konaní platí zásada neviazanosti odvolacieho súdu rozsahom odvolania vo veciach, ktoré možno začať bez návrhu, ako aj zásada neviazanosti odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi. Odvolací súd teda preskúmava rozhodnutie v celom rozsahu, teda aj tie výroky, ktoré odvolaním napadnuté neboli. Ide o úplnú apeláciu, pretože súd musí zistiť skutočný stav veci.

13. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu dospel k záveru, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil, pretože nevykonal vo veci potrebné dokazovanie. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal zo záveru, že od času posledného rozhodnutia nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala stanovenie vyššieho než naposledy určeného výživného. Po vykonanom dokazovaní konštatoval, že doposiaľ určené výživné dokáže pokryť tak základné životné potreby maloletých detí, ale aj jednorazové zvýšené výdavky. Pri príjme rodičov nezistil žiadne výraznejšie zmeny oproti poslednému rozhodnutiu. V zásade s predmetnými konštatovaniami (viď bod 1 tohto rozhodnutia) súhlasí aj odvolací súd. Odvolacie námietky matky detí vo vzťahu k neoboznámeniu sa s peňažným denníkom otca, ako aj nevysvetlením 4 platieb na jeho účte odvolací súd nepovažoval za také, ktoré by samé osebe spochybňovali vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku. Otec vo svojom odvolaní dostatočne vysvetlil (objasnil) účel jednotlivých platieb a tieto jeho tvrdenia sa odvolaciemu súdu javia ako presvedčivé. Odhliadnuc od uvedeného, odvolateľka však má pravdu v tom, že otec detí na pojednávaní dňa 13. marca 2018 (č. l. 105 a nasl.) prejavil vôľu prispievať na deti zvýšeným výživným a v konkrétnej výške, pričom súd prvej inštancie na tieto tvrdenia pri svojom rozhodovaní neprihliadol. Podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ otec sám takúto „ochotu“ prejavil, mala byť táto skutočnosť vyhodnotená tak, že je v jeho schopnostiach a možnostiach prispievať zvýšeným výživným, aj keď nie v takom rozsahu, ako to požadovala matka. Jej ďalšie námietky o nepreskúmateľnosti rozhodnutia kvôli uvádzaným rôznym výškam výživného na maloletú I. v dôvodoch napadnutého rozhodnutia nepovažoval odvolací súd za také, ktoré by predmetný záver odôvodňovali. Je ale pravdou, že výška doposiaľ určeného výživného na maloletú I. je na viacerých miestach rozsudku okresného súdu uvádzaná nesprávne (viď bod 12 a 17). Jedná sa však o zrejmu nesprávnosť, ktorá by sa eventuálne dala odstrániť vydaním opravného uznesenia. Pokiaľ sa týka výroku o úprave styku, v danom prípade sa odvolací súd stotožnil s tvrdeniami matky, že rozhodnutie je predčasné, vychádzajúce z nedostatočne zisteného skutkového stavu, pretože súd prvej inštancie si pred svojím rozhodnutím mal vypočítať maloletú I., ktorá

je už veku blízkom dospelosti. V jej prípade mal súd prvej inštancie takto postupovať preto, lebo z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplývajú isté pochybnosti (viď vyjadrenia oboch rodičov) o tom, v akom rozsahu má byť styk upravený. Vychádzajúc z okolností danej veci, je v záujme dieťaťa, aby súd pri rozhodovaní na jeho názor prihliadol (viď § 38 CMP, R 35/2008).

14. Z uvádzaných dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutočný stav veci, pričom nesprávny postup v takomto rozsahu by nemal naprávať odvolací súd, ktorý je spravidla určený na to, aby náležite vykladala aplikoval právo v opravných konaniach. Účelom fungovania opravného súdu je na kvalitatívne vyššej úrovni, na základe opravných prostriedkov preskúmať, či sa na súde prvej inštancie dosiahol účel civilného mimosporového konania vyjadrený v článkoch 1, 4 a 6 CMP v spojitosti s čl. 46 a nasl. Ústavy SR, a nie nahrádzať podstatné pochybenia v postupe prvoinštančného súdu.

15. S poukazom na uvedené odvolací súd podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. c/ CSP napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

16. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie dostatočne zistiť skutočný stav veci, zistiť aktuálne pomery rodičov a dieťaťa a opätovne rozhodnúť o návrhu matky o zvýšenie výživného a o návrhu otca na úpravu styku s maloletými deťmi, aplikujúc príslušné ustanovenia Zákona o rodine. Vo svojom novom rozhodnutí súd prvej inštancie podľa § 396 ods. 1, 3 CSP a § 262 ods. 1 CSP rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania.

17. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)